

Nyt fra OSCE-missionen

OSCE-topmøde i Astana den 1. – 2. december 2010

Den 1.-2. december blev der for første gang i elleve år afholdt et OSCE-topmøde. Højtstående repræsentanter fra OSCE's 56 deltagerstater og 12 partnerlande mødtes i den kasakhiske hovedstad Astana for at skabe fremdrift i organisationen og udstikke retningslinjer for OSCE's arbejde de kommende år.

Et meget stort antal stats- og regeringschefer og udenrigsministre deltog i topmødet, som var særdeles velorganiseret og præget af en meget stor kasakhisk investering i logistik og faciliteter. Fra dansk side deltog udenrigsminister Lene Espersen.

Mødet var i danske øjne en delvis succes. Det lykkedes efter hårde forhandlinger - og et halvt døgn efter det planlagte sluttidspunkt - at nå til enighed om en topmødeerklæring med en del positive elementer. Handlingsplanen kunne der derimod ikke opnås konsensus om grundet uenighed om afsnittet omhandlende regionale konflikter. I den vedtagne erklæring fremgår dog, at arbejdet med at udvikle handlingsplanen skal fortsætte under de kommende OSCE-formandskaber, og at fremskridt opnået skal gennemgås på det næste OSCE-ministtermøde i Vilnius i december 2011.

Blandt de vigtigste elementer i den vedtagne erklæring kan fremhæves følgende:

- den bekræfter en række vigtige OSCE-principper og det erkendes, at mere må gøres for at sikre fuld respekt for forpligtelserne i alle tre dimensioner, med særlig fremhævelse af menneskerettigheder og fundamentale frihedsrettigheder;
- enhver stats ret til at vælge eller ændre sine sikkerhedsarrangementer, inklusive alliancetraktater, bekræftes;
- vigtigheden af OSCE's institutioners arbejde med at bistå landene med at opfylde deres forpligtelser understreges, og samarbejdet med OSCE's Parlamentariske Forsamling skal styrkes;
- det gentages, at beskyttelse og fremme af menneskerettigheder og fundamentale frihedsrettigheder er landenes fremmeste ansvar, og det bekræftes kategorisk og

uigenkaldeligt, at forpligtelserne inden for den menneskelige dimension er spørgsmål af direkte og legitim betydning for alle deltagerstater og ikke henhører alene under den berørte stats indre anliggender (dette er i danske øjne et af mødets vigtigste resultater, idet et topmøde hermed ordret har bekræftet et princip, som var indeholdt i en erklæring fra en CSCE-konference i Moskva i 1991, men som flere OSCE-lande gennem de senere år konstant har ignoreret);

- civilsamfundets og de frie mediers vigtige rolle med henblik på at sikre fuld respekt for menneskerettigheder, demokrati, frie og retfærdige valg samt retsstatsprincipper fremhæves;
- der skal gøres mere for at løse eksisterende konflikter på fredelig vis, og man afstår fra brug af trusler eller magt;
- arbejdet med konventionel våbenkontrol og sikkerheds- og tillidsskabende foranstaltninger skal revitaliseres, opdateres og moderniseres, herunder ved en opdatering af Wien-dokumentet (hvilket oprindeligt var et dansk initiativ);
- om Traktaten om konventionelle væbnede styrker i Europa (CFE) noteres det, at traktaten ikke implementeres fuldt ud, og at den tilpassede traktat ikke er trådt i kraft, og der udtrykkes støtte til de pågående konsultationer, som sigter på at bane vej for forhandlinger i 2011, med henblik på at komme ud af det nuværende dødvande;
- behovet for at bidrage til at skabe et stabilt, uafhængigt, velstående og demokratisk Afghanistan understreges;
- der skal arbejdes videre med skabelsen af et sikkerhedsfællesskab i det euroatlantiske og euroasiatiske område, frit for skillelinjer, konflikter, indflydelseszoner og zoner med forskellige sikkerhedsniveauer.

Det danske indlæg på topmødet understregede vigtigheden af at opdatere OSCE's mekanismer og "værktøjskasse" indenfor alle tre dimensioner og sikre implementering af OSCE-forpligtelser, ikke mindst på det menneskeretlige område. Betydningen af OSCE's parlamentariske forsamlings aktiviteter inden for mange områder blev ligeledes fremhævet i det danske indlæg. Udenrigsminister Lene Espersen annoncerede desuden på topmødet, at Danmark vil bidrage med 1 mio. euro i støtte til OSCE's grænsekontroluddannelse vedrørende Afghanistan, der finder sted i Tadsjikistan.